

Bakbananen als symbool van het thuis van vroeger

De 27ste editie van Noorderlicht toont hoe het is om als Generatie Z volwassen te worden met een overdaad aan informatie, een klimaatcrisis, economische stagnatie en een verwoestend virus.

Door onze medewerker
Tracy Metz

Als dochter van een douane-inspecteur was Randa Maroufi vertrouwd met de heen en weer kolken-de handelsstromen op de grensovergang van Ceuta, een Spaanse enclave op Marokkaans grondgebied. Duizenden mensen steken daar dagelijks de grens over, beladen met enorme balen goederen die ze met touw of plakband op hun rug binden voor de oversteek. Onderwijl proberen Spaanse agenten met de moed der wanhoop de boel in banen te leiden. Ze weten dat het niets uitricht, maar dat is nu eenmaal het ritueel.

Maroufi is nu als kunstenaar teruggekeerd naar haar geboorteplaats en heeft de handelaren als onderwerp gekozen van haar project *Bab Sebta* (de poort van Ceuta). In de twintig minuten durende video - soms frontaal gefilmd tegen een egaal grijze achtergrond, soms van bovenaf - ontvouwt zich als een langzaam en hypnotiserend ballet de strijd om in deze parallelle economie te overleven.

Gen Z

Het zijn nu eens niet de millennials, maar hun opvolgers van Gen Z - na 1995 geboren - die centraal staan in de 27ste editie van Noorderlicht. Dit is geen fijne tijd om volwassen in te worden: een overdaad aan informatie en de druk van de (sociale) media, een klimaatcrisis, nationalis-

me, economische stagnatie - en nu komt er een verwoestend virus bij. Wat is het antwoord van Gen Z?

In *Tell Me* hebben twee jonge curatoren, Sydney Rahimtoola (VS en NL) en Hanane El Ouardani (NL), acht eveneens jonge kunstenaars bij elkaar gebracht. Ze komen uit alle hoeken van de wereld, van Oezbekistan tot Polen en van Bangladesh tot Denemarken. Het is daarvoor meer een *tasting menu* dan een uitgewerkt verhaal, maar de smaken van dat menu zijn verrassend en intrigerend.

Rahimtoola is ook zelf vertegen-

woordigd op de grote tentoonstelling *Generation Z* van Noorderlicht dit jaar in het Heerenveense Museum Belvédère, waarvoor gastcurator Robert Jan Verhagen werk van 29 deelnemers uit 17 landen heeft gekozen. Ze neemt ons mee naar de Dominicaanse gemeenschap van de New Yorkse wijk Queens - naar huis dus. Maar hoe ziet dat thuis eruit van Dominicanen die een wankel bestaan leiden in het Amerika van Trump? In de absurd-komische video *I Forgot How to Speak Spanish* toont ze een jonge vrouw die met grote groengele bakbananen is behangen en gedwee in de keuken

staat. Gezellig keuvelend snijdt oma steeds een stukje banaan af om die in olie te bakken. De bananen zijn een symbool van het thuis van vroeger, van de cultuur van de vorige generaties. De jonge vrouw kijkt in de camera met een blik die zoveel zegt als: waar pas ik in dit verhaal?

Slaapwandelen

Ook onderzoeker en fotograaf Lisandro Suriel uit Sint Maarten onderneemt een magisch-realistische tocht langs zijn eigen verleden en zijn geboorteland. In *Ghost Island* zweeft een vrouw in een uitbundige witte jurk in een tropisch landschap enkele centimeters boven de grond. Een andere figuur, gehuld in een wolk witte tule, lijkt uit de bosrand tevoorschijn te komen om er net zo snel weer in te verdwijnen. Ook Suriel schept beelden die het product zijn van zijn eigen vragen over hoe hij zich tot zijn land en het koloniale verleden verhoudt.

In een tientallen meters lange opstelling langs de vaart achter Museum Belvédère in Heerenveen staat *Noorderlicht Futurama* opgesteld. Op doeken van gaas zijn 144 beelden uit 37 landen afgedrukt van studenten visuele media uit de hele wereld die de impact van corona op hun leven verbeelden. Voor Kevin Chen uit China is deze periode zo iets als slaapwandelen geweest. Hij staat in het donker midden op straat in geruete pyjama, verloren, verwaasd, kwetsbaar. En hierna? Voor de hele Gen Z is dat één levensgroot vraagteken.

FOTO LISANDRO SURIEL

Lisandro Suriel, *Ghost Island*.

FOTO SYDNEY RAHIMTOOLA

Sydney Rahimtoola, *La Ciguapa's Mother-from-the-series-La-Ciguapa*.

Beeldende kunst

Noorderlicht. T/m 20/09, op vier locaties in Heerenveen en Groningen. Inl: noorderlicht.com ●●●●○

Randa Maroufi, *Bab Sebta*.

RANDA MAROUFI